

iznad de encima
iznajdba invento m, descubrimiento m
iznajdljiv ingenioso a
iznenaditi sorprender, sobrecoger, maravillar
izneveriti se hacerse felón, hacer la pera, fallar
izobčiti excomulgar
izobesiti izar
izobilje abundancia f, copia f; v -u: en abundancia
izobrazba instrucción f; inteligencia f, preparación f
izobražen instruído a, doctor a, preparado a, inteligente
izogibati se evitar, esquivar; alejarse, apartarse
izpirati enjugar, desalar
izpit examen m
izplakniti lavar, limpiar
izpod debajo de
izpodleteti fallir, fallar, quebrar, resbalar, patinar
izpolniti cumplir: - svojo dolžnost: cumplir con su deber; - se: verificarse, realizarse
izposoditi si tomar prestado
izprašiti desempolvar, sacar el polvo
izprazniti vaciar, evacuar, escombrar
izpreminjati mudar, variar, cambiar, modificar
izpričevalo certificado m, atestado m, comprobante

izprijenost corrupción f
izraz expresión f, término m
izraziti pronunciar
izraziti (se) expresar, expresar(se)
izrodek aborto
izreden extraño
izročilo entrega f; tradición f; traductor
izročitev entrega f; tradición f; traductor
izročiti entregar, transmitir
izročiti entrega f; tradición f; traductor

V objemu dveh svetov

Slovenci v Argentini

V objemu dveh svetov: Slovenci v Argentini

Argentina - dežela rodovitnih planin, visokih Andov in podtropske džungle - je ime dobila po srebru (argentum), ki je vanjo privabil prve Evropejce. Dom je ponudila mnogim etničnim skupinam, med njimi je ena številčnejših tudi slovenska.

Slovenci v Argentini živijo raztreseni v vseh provincah, strnjene naselbine pa so nastale v glavnem mestu Buenos Aires, v Barilochoh, Mendoza, Rosariu, Cordobi ter mestih Miramar, Paraná in Tucuman. V Argentini živi med 30.000 in 35.000 Slovencev, okoli 4.000 je slovenskih državljanov s stalnim prebivališčem v Argentini.

Med prvimi Slovenci so na južno celino prispeli misijonarji, predvsem jezuiti, ki so v 17. in 18. stoletju širili vero med Indijanci. Po dogovoru med Avstro-Ogrsko in Argentino pa so se tja od 70. let 19. stoletja naseljevali številni posamezniki in cele družine iz Goriške, Furlanije in Notranjske. Mnogi so se naselili stran od civilizacije in zato prave priložnosti za druženje ni bilo. Kljub vsemu pa je bilo do konca stoletja v Argentini več kot 30 naročnikov Mohorjevih knjig.

Čas med obema vojnama je v deželo pod ekvatorjem pripeljal glavnino slovenskih izseljencev. To je bilo približno 25.000 posameznikov predvsem iz Prekmurja in Primorske. Če se je prvi val naseljeval dokaj raz-

In the embrace of two worlds: Slovenes in Argentina

Argentina, the land of fertile highlands, the Ands and sub-tropic jungle, was named after silver (argentum) that attracted the first Europeans. The country gave home to many ethnic groups; the Slovenian one was among the largest. Slovenes living in Argentina scattered in all provinces, the agglomerations were formed in the capital Buenos Aires, in Bariloche, Mendoza, Rosario, Cordoba, and in towns of Miramar, Paraná and Tucuman. There are thirty to forty thousand Slovenes living in Argentina, some four thousand are Slovenian citizens with permanent residence in Argentina. Following the agreement between the Austrian-Hungary Empire and Argentina, many individuals and entire families from the Goriška region, Friuli and the Inner Carniola began to settle in Argentina from the seventies of the 19th century. Many settled down away from civilization and, therefore they had no real opportunity to socialize. Nevertheless, by the end of the century there were more than thirty subscribers of books published by the Mohor publishing house. It was between the two World Wars that the majority of Slovenian migrants arrived in the country below the equator - some twenty-five thousand people mostly from the Prekmurje and Primorska regions. The first wave settled in

treseno, so se novi prišleki naselili večinoma strnjeno v Buenos Airesu (La Paternal), Cordobi in Rosariu. Nastala so prva društva, časopisi in kulturne skupine, poudarek je bil na ohranjanju materinščine, največ s pomočjo petja in odrske besede. Vsa društva so imela pevske zборе, večina dramske odseke, knjižnico, čitalnico in kmalu so začela graditi tudi svoje domove.

Med leti 1947-48 in 1954-55 je v Argentino prispelo nekaj več kot 6000 posameznikov oziroma družin, ki so predstavljale povojno politično emigracijo. Strnjeno so se naselili v Buenos Airesu, Mendози in San Carlosu de Bariloche. Med njimi je bilo veliko število izobražencev: duhovnikov, pravnikov, zdravnikov ter več že uveljavljenih pesnikov, pisateljev in raznih kulturnih delavcev. Priseljenci so kljub težkemu začetnemu položaju takoj nadaljevali s kulturnim delom. V nekaj letih so zgradili vrsto prosvetnih domov, ustanovili 11 osnovnih šol, 3 srednješolske tečaje za slovenske narodne predmete, visokošolski tečaj, več let pa so imeli tudi lastni oddelek na ukrajinski katoliški univerzi.

Že leta 1948 je po nekajletnem premoru začel vnovič izhajati list *Svobodna Slovenija*, ki še danes predstavlja vodilni slovenski izseljenski politični in kulturni list. Med leti 1949 in 1975 je izhajal letopis slovenskih izseljencev koledar *Zbornik Svobodne Slovenije*, leta 1954 ustanovljena

different locations, later mostly in agglomerations of Buenos Aires (La Paternal), Cordoba and Rosario. The first societies, newspapers and cultural groups were established; their goal was to preserve the mother tongue, mostly with songs and theatre plays. All societies founded choirs, theatrical sections, a library, a reading room, and soon the first national homes were built.

Between 1947-48 and 1954-55, more than six thousand individuals and families arrived in Argentina; they represented the post-war political emigration. They settled in groups in Buenos Aires, Mendoza and San Carlos de Bariloche. There were many educated people among them: priests, lawyers, doctors and several already established poets, writers and numerous cultural workers. In spite of their difficult position, they immediately continued the cultural work - within a few years, they built many cultural centers, set up eleven primary schools and organized three secondary courses of Slovenian national subjects, a higher education course, and for several years they also had their own section at the Ukrainian Catholic University. Already in 1948, after several years of suspension, the journal *Svobodna Slovenija* (Eslovenia Libre) began to be published; until nowadays, it has remained the leading Slovenian emigrant political and cultural journal.

Between 1949 and 1975, the yearbook of Slovenian emigrants – the ca-

SKA (Slovenska kulturna akcija) pa je začela z izdajanjem leposlovne revije *Meddobje*, ki prav tako izhaja še danes. Vse tri publikacije so dostopne tudi na portalu Digitalne knjižnice Slovenije www.dlib.si.

Že od leta 1933 v Buenos Airesu izhaja verski mesečnik *Duhovno življenje*.

Prve slovenske tiskane besede v Južni Ameriki so bile objavljene v časopisu *Jadran*, prva samostojna publikacija v slovenščini pa je bila brošura z naslovom *Argentina: slovenska naselbina v Colonia La Llave*, namenjena promociji slovenske kmečke naselbine v provinci Mendoza.

Eksplodzijoslovenskeustvarjalnostiv tej daljnideželiupravičenoimenujemo slovenski čudež v Argentini, saj je dala izredno število pesnikov, pisateljev, slikarjev, dramatikov, esejistov in drugih kulturnih delavcev. Argentina je tako po zaslugi številnih zavednih posameznikov tudi slovenska dežela. Mnogi pripadniki že četrte generacije, rojene v tujini, govorijo čistejšo materinščino, kakor jo govorimo Slovenci doma in ni jih malo, ki so se odločili vrniti se v deželo svojih očetov in dedov.

lendar *Zbornik Svobodne Slovenije* was published. The Slovenian Cultural Action (Slovenska kulturna akcija – SKA) that was founded in 1954 began publishing the literary magazine *Meddobje* (Entresiglo); it is published even today. All three publications are also available on the portal of the Digital Library of Slovenia www.dlib.si.

The religious monthly *Duhovno življenje* (La Vida Espiritual) has been published since 1933 in Buenos Aires.

The first Slovenian printed words in South America were published in the newspaper *Jadran* (El Adriatico), while the first solo publication in Slovenian was the brochure *Argentina: slovenska naselbina v Colonia La Llave* (Argentina: Slovenian settlement in Colonia La Llave). It was meant for the promotion of the Slovenian peasant settlement in the province of Mendoza.

The outburst of Slovenian creativity in this distant land is justly called the Slovenian miracle in Argentina; the country has produced an extraordinary number of poets, writers, painters, playwrights, essayists and other cultural workers. Thanks to many nationally conscious individuals, Argentina is also a Slovenian country. The mother tongue spoken by many members of the fourth generation, born abroad, is more “pure” than Slovenian spoken in Slovenia. There are several Argentine Slovenes who have decided to return to the country of their fathers and grandfathers.

1131974

SVOBODNA SLOVENIJA

ZBORNİK
1954

VEČER TINETA DEBELJAKA

v oddolžitve za njegovo izredno kulturno delo med
nami izseljenci in v pozdrav njegovi družini,

O pesniku bo govoril slovstveni zgodovinar prof. Lojze
Geržinič, slišali bomo pesnikove starejše in novejše
pesmi; moški kvartet bo izvajal njegovo "Pisemce" na
Jerebov napev, komorni pevski in recitacijski zbor pa
Geržiničevo kantato "Balada o materi" iz "Črne maše
za pobite Slovence". V predsobi bo nameščena razstava
Debeljakovih knjig, pozivljena z deli slovenskih upo-
dabljalajočih umetnikov.

ČETRTEK, 23. SEPT. ob 19.30 v RAMOS MEJIA

VLJUDNO VABLJENI!

— TRGOVINA ČEVLJEV —

"BELTRAN"

nudi vsem cenjenim rojakom vseh vrst čevljev in
športnih copat najboljših znamk.

Se priporoča

Albert Beltran

DONATO ALVAREZ 2288

LA PATERNAL

Tonček piše očku v Argentino

Že dolgo, dolgo — kar si šel od nas,
ima mamica vedno objokan obraz.

Veš kaj si obljubil, ko si se poslavljal?

Da se boš vsak teden s pismom javljal,

da kmalu se vrneš ves bogat domov,

da nam kupiš gvantee in ves dom nov!

Zdaj pa že leta glasu od tebe ni!

Kaj je s Tabo, očka, tam v Ameriki?

ARGENTINA

SLOVENSKA NASELBINA

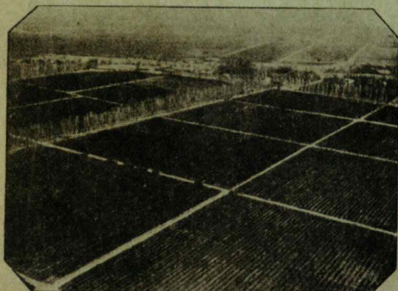
— V —

"COLONIA LA LLAVE"

Provincija MENDOZA - Okraj SAN RAFAEL

PODATKI ZA VSE,

KI SE NAMERAVAJO NASELITI V ARGENTINI

San Rafael (Mendoza). — Pogled na vinograde z aeroplana.

"SLOVENSKA PISARNA"

BUENOS AIRES

1927

LEBO
DOBRO
MED
DOBRO
DOBRO

entresiglo

meddobje

2010

XLIV 1-2

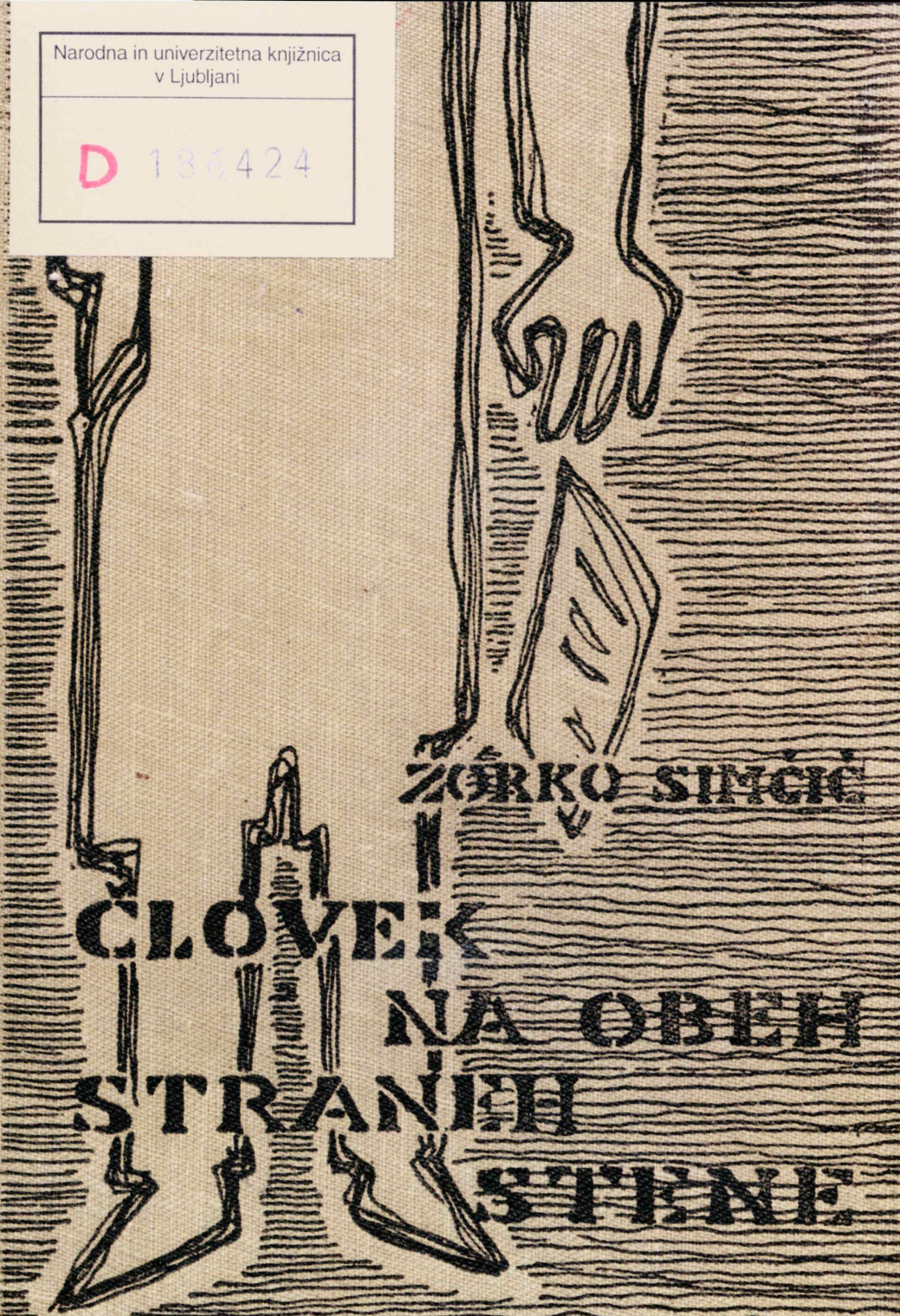
meddobje

Kulturna revija

Narodna in univerzitetna knjižnica
v Ljubljani

D 186424

ŽARKO SIMČIČ

CLOVEK
NA OBEH
STRANIH
STENE